

КАРТА
СВІТУ

Мілорад
Павич

ОСТАННЯ ЛЮБОВ
У ЦАРГОРОДІ

ПОСІБНИК ДЛЯ ВОРОЖІННЯ

Харків
«Фоліо»
2018

Major Arcana (Велика таємниця) — назва колоди з 22 гадальних карт. Ці карти позначені числами від 0 до 21 і разом з іншою, більшою колодою (Minor Arcana) складають Таро (Tarot, Tarok, Tarocchi). Виникнення Таро пов'язують з жерцями (ієрофантами) елевсинських містерій у Греції. На думку інших, Таро походять з традиції культів Гермеса. Такими картами часто користуються у своїх гаданнях цигани, які, як вважають, перенесли цю таємничу «мову» з Халдеї та Єгипту до Ізраїлю та Греції, а згодом розповсюдили по узбережжю Середземномор'я. Як відомо, Таро вже близько семи століть є в ужитку в Центральній Європі, Франції та Італії, а нині це загальновідома гра. Найстаріші карти Таро, що збереглися до наших днів, датуються 1390 та 1445 роками (колода Minchiati з музею Корер у Венеції).

Major Arcana, як правило, поділяється на три групи по сім карт. Під час гадання смисл кожної карти зокрема та стосовно інших карт тлумачить ворожбит, що знає їхні усталені значення (ключі) або ж сам надає їм певного змісту, який зберігає у секреті. Смисл карти Таро змінюється

залежно від того, чи вона лягла правильно, чи догори ногами, бо якщо карта лягає догори ногами, її значення змінюється на протилежне. Нині картам Таро та їхнім ключам приділяється велика увага в численних посібниках, які часто досить сильно різняться між собою. Коріння Таро — то символічна мова спільної свідомості людства. Символіка та ключі Таро пов'язані з античною Грецією, з Кабалою, з астрологією, нумерологією і т.д. Містичну силу й езотеричну мудрість Таро досягає через двадцять першу ініціацію «Блазень», символ карти, що є водночас нульовою, центральною та останньою картою «Великої таємниці» Таро.

З однієї енциклопедії

Окрім своєї рідної мови, він говорив грецькою, французькою, італійською і турецькою, народився у Трієсті в сім'ї сербських торговців і меценатів Опуїчів, які мали на Адріатиці кораблі, а на Дунаї ниви й виноградники, з дитинства служив у частині свого батька, офіцера французької кінноти Харлампія Опуїча, знав, що в атаці та в коханні видих важливіший за вдих, носив розкішний кавалерійський мундир, серед зими спав на снігу під возом, щоб не виганяти з воза свою сучку з приплодом від російського хорта, а серед війни плакав за зіпсутими жовтими кавалерійськими чобітьми, кидав службу в піхоті, аби не залишитися без свого кавалерійського спорядження, божеволів за гарними кіньми й заплітав їм хвости, купував у Відні срібний посуд, надзвичайно любив бали, маскаради та феєрверки і почувався, як риба у воді, в салонах і вітальнях, де були жінки й музика.

Батько казав, що він шалений, наче вітрюган, і що йде по краю безодні, а він по черзі був схожим то на матір, то на діда, то на ще не народженого сина чи онуку. То був дуже показний чоловік, вище середнього зросту, білолиций, мав ямоч-

ку на підборідді, наче пупок, довге волосся, густе й чорне, як вугіль. Брови він тонко закручував, наче вуса, а вуса заплітав, як батоги. На безкраїх воєнних дорогах у Баварії, Сілезії та Італії жінки захоплювалися його поставою, тим, як він їздить верхи на коні, і довгим розчесаним волоссям, яке, втомившись від переходів і труднощів військового життя, він сушив біля вогнищ у придорожніх корчмах; вони його жартома пересодягали в жіночі сукні, встромляли білу троянду у волосся, відбирали в нього останню монетку на вечірках, поступалися йому, хворому і змученому, своїми постелями і зі сльозами на очах прощалися з кавалерійськими частинами після зимівлі. А він казав, що всі його спогади — в торбі для харчів.

З чужою, жіночою посмішкою на обличчі, порослому бородою, молодий Опуїч ще хлопчиком, з батьком, а потім і сам у французькій кавалерії об'їздив Європу від Трієста, Венеції та Дунаю до Ваграма й Ляйпціга і виростав по французьких біваках, пройшовши за кожне десятиріччя по одній війні. Пані Параскева Опуїч, його мати, марно посилала йому «гістечка з сумними горіхами». Молодий Софроній Опуїч народив свого диявола раніше, ніж дитину. Одним оком він був у бабцю по матері, яка перш за все була грекинею, а другим — у батька, який в останню чергу був сербом, тож молодий Опуїч з Трієста бачив світ зизими очима. Він шепотів:

— Бог — це Той, Хто Є, а я той, хто не є.

Ще змалку він носив у собі добре сховану велику таємницю. Він наче відчував, що з ним як з людською істотою щось негаразд. І, цілком природно, хотів це змінити. Він хотів цього нишком і дуже сильно, трохи соромлячись того бажання, ніби якогось непристойного візиту. Це скидалося на якийсь легкий голод, що завиває, наче біль під серцем, чи на якийсь легкий біль, що прокидається, наче голод в душі. Він не пам'ятав, коли саме пробудилось у ньому те приховане прагнення зміни, яке мало вигляд маленької безплотної сили. Начебто він лежав, з'єднавши кінчики середнього й великого пальців, і щойно його здолав сон, рука впала і він розтулив пальці. Тоді

він стрепенувся, наче щось випустив з руки. Насправді, випустив себе. І бажання було тут. Страшне, неблаганне бажання, таке важке, що під його тягарем він почав кульгати на праву ногу... А іноді йому здавалося, що колись давно у своїй тарілці, вщерть наповненій капостою, він знайшов чийось душу і жадібно з'їв її.

Отак у ньому зародилося щось таємниче й могутнє. Важко сказати, чи то була якась запаморочлива амбіція, пов'язана з його власним і батьковим військовим покликанням, чи недосяжне прагнення зустріти нового, справжнього ворога й розумнішого союзника, чи то молодий Опуїч хотів помінятися місцями у стосунках з батьком, чи його, імператорського кавалериста, манив південь і вабили загиблі балканські царства, що сягали аж до Пелопоннесу, чи було щось таке в крові його бабці грекині, чий рід збагачувався на торгівлі між Європою й Азією, чи то було якесь третє щастя і бажання, з тих, каламутних і сильних, які не дозволяють обличчю бути спокійним. Воно то показує, як людина виглядатиме в старості, то як виглядала тоді, коли її ще тільки вуха по світу носили. Бо людське обличчя дихає, воно весь час вдихає й видихає час.

Відтоді він безперестанку й багато працював над тим, щоб якась суттєва зміна сталася в його житті, щоб його мрія здійснилася, але приховував це, як тільки міг, і тому його вчинки часто залишались незрозумілими для оточуючих.

З того часу носив молодий Опуїч крадькома камінь під язиком, наче таємницю, чи, краще сказати, таємницю, наче камінь, а на його тілі відбулася певна зміна, яку важко було сховати і яка поступово ставала легендою. Першими це помітили жінки, але нічого не сказали; згодом про це вголос стали жартувати чоловіки в його полку і новина рознеслась по всьому театрові воєнних дій.

— Він як жінка. Завжди може! — говорили, сміючись, офіцери з його частини. Молодий Опуїч від того судного дня йшов по світу з таємницею в собі та завжди готовим чоловічим списом під животом. Його одинадцятий палець випростався

й почав рахувати зорі. І залишився таким. Йому це не заважало, він весело їздив верхи, однак про свою таємницю, яка могла бути причиною всього, нікому ніколи не говорив.

— Дурня клеїть, — казали офіцери з його частини, весь час маршируючи на північний захід, у напрямку, що веде в невідоме. На цей вкритий багнюкою військовий шлях він ступив за батьковим бажанням, та самого батька, капітана Харлампія Опуїча, майже ніколи не бачив. Часом він пригадував, як уночі, в їхньому просторому домі у Трієсті, батько в п'ятьмі підіймає голову з подушки й безконечно довго до чогось прислухається.

— Що він слухає? — чудувався хлопчик. — Дім? Війну? Час? Море? Французів? Своє минуле? Чи прислухається до страху, що лине з майбутнього? Бо майбутнє — то стійло, з якого виходить страх.

А потім в якусь мить мати повертала батькову голову на подушку, аби він не заснув отак, із заціпенілою шиєю й настороженими вухами. Опуїч-старший, якого боялись і підлегли, й начальники, любив сина більше, ніж мати. І опікувався ним з величезної даліни своїх рухомих бойовищ. Син давно його не бачив і вже й не знав, як виглядає батько і чи зміг би він його впізнати. Не кажучи вже про матір у Трієсті. Вона не дарма казала про сина:

— Цей замішаний на двох кривцях, сербській та грецькій. Безсоння він хоче перетворити на веселку, а сон — на крамницю.

А поручик Софроній Опуїч був таким, як його хорти. Він чув і бачив з-за рогу. Був уже давно солдатом, нюхав порох і в перемозі при Ульмі, коли мав чотирнадцять років, і в поразці у Пруссії у двадцять два, та в глибині душі ще залишався дурним хлопчиськом. Він все ще за одним рогом бачив батька, а з-за іншого чув свою матір. І прагнув їх зустріти. Він не знав, хто він.